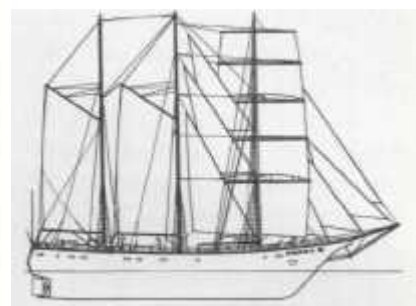

Zaglowce...

POGORIA

Dziś zdobyła Trofeum Cutty Sark, a kiedyś chciano się jej pozbyć z powodów politycznych. Przedsprzedażą za granicę uratowała ją misterna intryga - wysłanie w misję na Antarktydę. Od 20 lat jest chlubą polskiej flotyli żaglowców.

Krzysztof Kozerski

Barkentyna *POGORIA* została zbudowana w latach 1979 - 80 w ówczesnej stoczni im. Lenina w Gdańsku dla organizacji o nazwie Bractwo Żelaznej Szekli. Inicjatorem budowy żaglowca był kapitan Krzysztof Baranowski, a konstruktorem Zygmunt Choreń wraz z zespołem. Bractwo Żelaznej Szekli związane było z Telewizją Polską i zajmowało się propagowaniem żeglarstwa i kultury morskiej wśród młodzieży. Telewizja zaś była formalnym właścicielem żaglowca, zapewniając środki na jego budowę i późniejszą eksploatację. Stało się to jednak źródłem wielu nieporozumień, a nawet pomówień.

Podejrzewano, że *POGORIA* jest luksusowym jachtem jednego z ówczesnych prominentów, a plotki głosiły nawet, że żaglowiec wyposażono w złote klamki i inne tego typu luksusy, a na jego rufie znajduje się stajnia dla konia. Rozpowszechniane plotki sprawiły, że zaczęto mówić o sprzedaży żaglowca za granicę.

Jednostka została zwodowana 23 stycznia 1980 roku i zaledwie w kilka tygodni po ukończeniu prac wyposażeniowych zadebiutowała w Regatach Cutty Sark 1980, na trasie Kilonia-Karlskrona-Fredrikshavn-Amsterdam. Regatom towarzyszył zlot żaglowców w Bremerhaven. Okazało się, że we wcześniejszych pomówieniach było ziarno prawdy - żaglowiec był nadzwyczajny i udowodnił swoją klasę. Pod dowództwem Krzysztofa Baranowskiego przeszedł jako pierwszy linię mety w wyścigu na trasie M0n - Karlskrona.

Początkowo *POGORIA* na bezanmaszcie nosiła żagiel gąflowy, ale okazało się, że jednostka jest zbyt nawietrzna i w późniejszym okresie żagiel ten zastąpiono bermudzkiem trójkątem. Projekt *POGORII* zakładał uzyskiwanie jak najlepszych wyników na regatach wielkich żaglowców i rzeczywiście jest ona bardzo szybką jednostką, szczególnie w kursach na wiatr.

Na przełomie lat 1980-81 jednostka została wycarterowana przez Polską Akademię Nauk i „próbowana” pełnić rolę transportowca.

W rejsie na Antarktydę do polskiej stacji badawczej założonej na wyspie Króla Jerzego (Szetlandy Południowe) przewiozła ekipę naukowców i sprzęt badawczy. Podczas tego rejsu *POGORIA* odwiedziła także Port Stanley na Falklandach oraz Południową Georgię. Ciekawostką jest, że rejs na Antarktydę był misternie zaplanowaną „intrygą”, która uratowała jednostkę przed sprzedażą. Gdyby pozostała wtedy w kraju najprawdopodobniej zostałaaby sprzedana.

BOGORIA wzięła udział w Regatach Cutty Sark w roku 1982 na trasie Falmouth-Kadyks-Lizbona-Southampton. W latach 1983-84 z polską młodzieżą na pokładzie odbyła eksperymentalny rejs - znany jako szkoła pod żaglami - do Sri Lanki i z powrotem z optyniem kontynentu afrykańskiego. Podczas rejsu młodzież pełniła obowiązki załogi, godząc je z codzienną szkolną nauką.

Wielki sukces wyprawy sprawił, że idea szkoły pod żaglami za-

Początkowo *POGORIA* na bezanmaszcie nosiła żagiel gąflowy

Kliprowa dziobnica dodaje lekkości sylwetce żaglowca

interesowali się Kanadyjczycy. Na wycarterowanej *POGORII* zorganizowali szkołę pod żaglami, która podczas swojego rejsu zatoczyła wokółziemską pętlę. Od roku 1985 do 1991 jednostka była często czarterowana Kanadyjczykom, mając na pokładzie dziewięćosobową załogę polską oraz 20-40 kanadyjskich uczniów wraz z ich nauczycielami. Przełom lat 1986-89 to kolejny rejs wokół Afryki, który zakończył się w Montrealu, skąd *POGORIA* powróciła do kraju na remont, biorąc po drodze udział w nowojorskiej OpSail '86.

Kolejnym znaczącym i bezprecedensowym przedsięwzięciem w dziejach żaglowca, była wyprawa zorganizowana w latach 1988-89 w konwencji szkoły pod żaglami, z młodzieżą z Polski, USA i Związku Radzieckiego. *POGORIA* pokonała wtedy przylądek Horn, płynąc ze wschodu na zachód.

Kryzys początku lat dziewięćdziesiątych nie ominął także *POGORII*. Okazało się, że brakuje środków na przeprowadzenie niezbędnego remontu klasowego. Dzięki inicjatywie grupy żeglarzy,

jednostka została otoczona opieką miasta Gdynia. Wkrótce potem (luty 1993) założyli oni Sail Training Association Poland, który stał się armatorem jednostki.

Sukcesy *POGORII* spowodowały zainteresowanie tą klasą żaglowców. Drugą jednostką klasy *POGORIA* jest zatem zbudowana w 1982 roku ORP *ISKRA* - żaglowiec szkolny Marynarki Wojennej. W roku 1984 zwodowano bułgarską *KALIAKRE*, a w rok później *OCEANIE* - statek badawczy Polskiej Akademii Nauk.

Trzy pierwsze jednostki są ożaglowane podobnie-jako barkentyny, a różnią się jedynie szczegółami takielunku. *OCEANIA* natomiast została wyposażona w eksperymentalne, półautomatyczne żagle w kształcie prostokąta, po jednym na każdym maszcie.

Uwieńczeniem niemal dwudziestoletniej historii *POGORII* jest wyróżnienie jej w tym roku Trofeum Cutty Sark, które jest darem ufundowanym przez sponsora regat. Jest to replika klipra *CUTTY SARK*, wykonana ze srebra. Przyznawana jest jednostce, która zdaniem kapi-

tanów i załóg najbardziej przysłużyła się idei budowy międzynarodowej przyjaźni między startującymi. Każdy kapitan po zasięgnięciu opinii swojej załogi, musi oddać głos na jedną tylko jednostkę. To niezwykle trudne zadanie, gdyż jednostek, które wnoszą wiele do rodzinnego charakteru regat, jest dużo. W tym roku kapitanowie jednostek biorących udział w imprezie rozgrywanej na trasie Saint Malo-Greenoch-Lerwick-Aalborg postanowili uhonorować Trofeum Cutty Sark załogę *POGORII*, która w Regatach Cutty Sark uczestniczy od swojego dziewięczonego rejsu w 1980 roku.

W sezonie jesień '99 - wiosna '2000 żaglowiec, na zaproszenie włoskiej STA, będzie cumował w Genui i pływał po Morzu Śródziemnym. Szef STA Polska, pan Marek Kleban, zaprasza na *POGORIĘ* wszystkich zainteresowanych zimowym pływaniem po Morzu Śródziemnym.

Milenijne regaty Tali Ships 2000 jednostka rozpocznie rejs z Genui do Kadyksu, z mieszaną, polsko-włoską załogą.

STA Poland, armator *POGORII*, rozważa budowę kolejnego żaglowca. Projekt nowej barkentyny jest już nawet gotowy. Przeznaczona będzie ona do pływania z ludźmi niepełnosprawnymi, którzy mają stanowić połowęzałogi.

Fot. Krzysztof Kamiński

POGORIA

rok budowy	1980
stocznia	Stocznia Gdańska
właściciel	PZZ i STA Poland
armator	STA Poland
bandera	polska
typ	barkentyna
materiał konstrukcyjny	stal
długość maksymalna	46,8 m
długość kadłuba	40,9 m
szerokość	8 m
wysokość	33,5 m
zanurzenie	3,8 m
wyporność	290 ton
powierzchnia żagli	1000 m ²
silnik	310 KM, Wola Warszawa
załoga	4-5 osób załogi stałej
	44 osoby załogi szkolnej.